

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogad-	
atunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesítők díjazatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitlertéri oszlokok

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legelőszörűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálok.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Andrási gróf és Kuhn bukása.

Budapest, jun. 18.

(A.) Még mindig a közös hadügyminis-
teriumban beállott nagy válság dominálja a
helyzetet a nélkül, hogy a változás okáról s va-
lódi jelentőségéről a közvélemény kellő felvilá-
gosítást nyert volna. Tömegesen a hírek és
kombinációk, melyek ez alkalommal világba
röpítették. A legtöbbnek nincs jelentősége;
pikáns részletek, állítólagos coullissa-titkok el-
mondásával foglalkoznak s sem idők sem ked-
vünk hogy elősoroljuk azokat. Van azonban
közöttük egy, mely folyton fenntartja magát,
s mely a közönségben annál kellemetlenebb
érzelmeket keltett, mert Kuhn báró bukása
csakugyan rejtélyes körülmények között követ-
kezett be. Ez azon hír, mely Andrássy gróf-
nak szereplését adja elő a válsággal szemben.
Nincs lap, mely ez ügygel nem foglalkozott
volna. Az egyik azt mondja, hogy Andrássy
gróf egészen passiv viselte magát, minthogy
Kuhn ur visszalépését nem politikai, hanem
személyes körülmények okozták. A másik azt
állítja, hogy a gróf buktatta meg a hadügy-
ministert, más hír meg plane azt újságolja,
hogy Andrássy gróf az egész dologról csak
akkor értesült, midőn az eldönté már megtör-

tént, s hogy a váratlan eset nem más, mint
Andrássy állásának megingatására irányuló si-
keres kísérlet.

Hogy a coullisák mögött minő befolyások,
minő titkos tényezők működtek, azt nem tud-
juk. Igaz ugyan, hogy a katonai párt ellensé-
ge Andrássy grófnak, s hogy a közös hadügyi
ministeriumban beállott válság ezen párt óhajai-
nak szemlélésben látszik végbementnek. De
másképp az is bizonyos, hogy e párt gördített
ugyan nehézségeket Andrássy gróf működése
elő, sok kellemetlenséget okozhat neki az ud-
varnál, de nem egyedül az udvar az, melyre
a gróf támaszkodik. Ma már lejártak az ügy-
nevezett cabinetpolitika napjai; végők van a
szerencsétlen időknek, midőn a nemzetek leg-
fontosabb életérdekeiről kizárólag udvari sze-
szélyek határoztak. Andrássy gróf nemcsak az
udvarra, hanem első sorban a nagy alkotmá-
nyos institutciókra, a monarchia mindkét felé-
nek osztatlan bizalmára támaszkodik.

E támasz ellen a katonai párt minden
erőlködése sikertelen marad. Andrássy gróf
állását csak egy veszély fenyegeti. Ez a ve-
szély az, ha a Deákpart, a magyar országgyü-
lés, melyekből a külügyminister éltető elemét
meríti, nem teljesíti kellően nagy hivatását s
különösen ha a pénzügyi helyzet rendezése ter-
én sikert elérni nem tud. A mostani pénz-
ügyi nyomor az, melyből a katonai párt vagy
más szóval a reactio legelősebb fegyvereit sze-
di Magyarország önállósága és első sorban a
magyar államférfiak ellen. Ha a baj növeked-
ni talál, akkor a katonai párt befolyása is
emelkedőben lesz s Andrássy gróf állása mind-
inkább jobban meg leszzen támadva. De ha a
Deákpartnak sikerülni fog rendezni az ország
pénzügyi állapotát, azaz ha közviszonyaink meg-
szilárdítását előmozdítjuk, ama külpolitika sem
fog módosulást szenvedni, melyet Andrássy
gróf képvisel. Mindkettő ugyanazon alapon
nyugszik, ugyanazon pártokban, ugyanazon in-
tézményekben leli éltető kuttörést. Meglehet
talán, hogy Kuhn megbuktatása Andrássy el-
len irányul. De a katonai párt a sikert nem
Andrássy hibái, hanem Magyarország szomorú
közviszonyai folytán vivta ki. Ha jó belpoliti-
kát csinálunk, ha rendezük pénzügyeinket, ha
visszaállítjuk az egyensúlyt az államháztartás-
ban, akkor a reactio ezen első sikere — ha
ugyan nevezhetni annak — további következmé-
nyek nélkül marad s Andrássy állását nem fe-
nyegeti veszély. Ellenkező esetben a viszonyok
alakulata olyan irányt vehet, mely Andrássy
gróf állásával Magyarország önállóságát is kér-
désessé teend.

köteteket rendelt meg a telhetetlen publicum szá-
mára. Mint a cseh fiatalabb tagtársának egyike, ma-
gas tiszteletben érzem magamat, hogy egy ily ki-
adványt összekötésben lehetek. Anyám mindig csak ar-
ra intett: Constable-t vegyem példányképp. „Ő ép
oly szegény és járatlan vala, mint te — monda ő —
s mi lett belőle!“

Csak most, hatvan év lefolyta után, került nap-
fényre részletesen Constable története s mi csak
most látjuk át: mennyit tett ő az irodalomért. Fiai
egyike, Constable Tamás leírta életrajzát, melyből
részleteket közlök s visszaemlékezéseim által azokat
kibővíteni szándékszem.

Minthogy száz éve, hogy Archibald Constable
Carabeesben, Fifeben született, hol atyja, mint jó
módu és intelligens földesúr élt. Valószínűleg Archi-
bald is előde hivatásához hí maradt volna; ha Pit-
tenwein kis városába egy edinburghi könyvkötő özég-
jét fel nem üti. A könyves boltosokba hatása s az
irodalmi áruk kicsiny részlete felkelté Constable ben
a vágyat, hogy könyvkötő legyen. A tengerhez kö-
zeli helyen hivatása tanulmányozása lehetetlen vala.
Apja Edinburgba írt egyik barátjához, Mistress
Aaglehez, egy tisztes övegyhez, ki gabonakereske-
désével foglalkozott. Ennek barátságos közlekedése
folytán Constable Hill Péterhez adott be, ki éppen
akkor nyitott vala kereskedést.

1788. év februárjában lépett be az ifjú tanonc.
„Hill ur szép kereskedést üzött — mondja életleir-
ta egyik lapján — s barátságos, lelkiismeretes tan-
nító vala. Saját házában laktam s hat boldog évet
éltam át, mire még egy évig, mint segéd nála ma-
radék. Boltunkat Edinburg legnagyobb férfiai látó-
gatták s Burns a költő is legtöbbszörre itt tanyázott,
míg a városban volt“. Constable szorgalmasan ta-
nult s minden alkalmat felhasználta, hogy magát min-
den munkájában kitüntesse. Ismeretei jelentékenyen
szaporodtak, midőn Murray gróf könyvtárát más mű-
vekért becsérélte.

— Ő felsége a következő legf. kéziratot bo-
csátotta ki:

Kedves gróf Andrássy!

Báró Kuhn Ferencz tábornagynot saját ké-
relmére a közös hadügyministeri állásától felmentem
s a nekem es a monarchiának tett kitűnő szolgálatai
elismerésül neki Szt.-István-rendem nagy ke-
resztjét díjmentesen adományozom.

Közös hadügyministerre báró Koller Sándor
jelenlegi csehországi helytartómat és parancsnokló
tábornokomat nevezem ki.

Kelt Schönbrunban, 1874. évi június hó 14-én.

Ferencz József, s. k.

Andrássy, s. k.

— A bécsi félhivatalos „Internat. Corr.“
a közös hadügyministeriumban közelebről történt
változásokra vonatkozólag ezeket írja: A hadügy-
ministeriumban közelebről történt személyváltozá-
sok a felmerült mindenféle hírek kivül aggodal-
makat, névszerint magyar körökben azon eszmét kel-
tettek fel, hogy ezen változások éle a dualismus el-
len van irányozva. Habár a közvélemény azóta rész-
ben megnyugodott is, még sem látszik feleslegesnek
arra emlékeztetni, hogy a dualismus a Lajthán tul
az ottani ministeriumban a leghívebb szövetséget
bírija, mely — nem tekintve annak a dualistikus
viszony megóvása iránti alkotmányos kötelezett-
séget — ahhoz, mint az osztrák-magyar monarchi-
ában a közjognak mostanság egyedül lehetséges alap-
jához teljes meggyőződésből ragaszkodik. Hisz az
Auersperg-ministeriumnak Andrássy gróffal való —
mindig zavartalan — benső solidaritása egymaga is
önként érthető kötelezőssévé tenné a lajthántuli
ministeriumnak bármely oly combinatiótól való tar-
tozkodást, mely az államjogi viszonyokat akármik-
ént kérdésbe helyezni alkalmas volna.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, június 19.

A francia nemzetgyűlés hétfői ülése emléke-
zetes marad az ország parlamentarizmus történetében.
Egyike ez ama napoknak, midőn a hazafias és józan
elemek többségű egyesültek, hogy az ország leg-
sürgetőbb életszükségletének kielégítését megkér-
sék. Mint tegnapelőtt említők, a hétfői ülésben ter-
jesztette elő a közép- és a köztársaság hét évre való
kikáltásának indítványát. Közöltük az indítvány szö-
vegét; inteniája oda irányul, hogy a köztársaságot
tegye ez ország végleges kormányformájává, de azért
fennmarad a lehetőség, hogy 1880. azaz a septen-
natus lejárt után a monarchikus párt a kormány-
forma reviditiójának ügyét ismét felelevenítse s a tör-
vény eszközeivel megoldásra juttassa.

Ez az indítvány a köztársaságnak adja a jelent,
de a jövőt a monarchia előtt sem zárja el; postál-

Constable meg a Hill nazanal volt, midőn
Willison Máris szerelemre lobbot. Ennek atyja
egy köztisztviselőben álló könyvnyomdász vala, ki-
vel az ifjú szerelmesnek sok üzleti dolga esett.
Tulajdonképp elég könnyelmű volt, hogy házasságra
mert gondolni addig, míg biztos állása nincs; azon-
ban egy jó módu könyvnyomdász leányával össze-
kötletésben lenni, egy sorduló könyvkereskedőre néz-
ve éppen nem vala utolsó dolog.

1795-ben nyitá meg az új házasa saját üzletét.
Boltja, melyet az előbb már leírtam, mindenféle mű-
vekkel, melyeket Londonban s a skót nemeseiktől
vásárolgatott, jól el vala látva. A kereskedő világ
kellős közepén lakván, üzletét a többiekétől el felirat
különbösztette meg: „Ritka és régi könyvek“, melyet
az ajtó fölé helyezett. Szorgalma minden várakozá-
sának megfelelt s boltja csaknem egy szempillantás-
ra a buvárdok s irodalom-barátok gyűléshelyé-
vé lön.

Azon időben s még azután husz évvel is a
könyves boltok, melyek a Cross-on voltak, közhe-
lyei valának mindazoknak, kik a tudomány képzetség-
re igényt tartanak s egy-egy óráig elfoglaltak. A
könyves boltos az akkori kor klubjai voltak. A már
némielőre haladt tudós először Creechnél kezdett
előadást tartani, ki szebb napokban a háza ajtója
előtti lépcsőzetet tartá a Conclave egy nemets üres
fején gondosan puderezett parókájával vitte a hang-
adó szerepét. A mi Creechnél kezdődött, annak foly-
tatása Constable-nál, vagy Bell-nél következett.

A szép lelkek és a kék harisnyák Millernek
adák az első éget, kinél zenészek is mulatoztak,
mert Bobby Miller igen szépen énekel s biraká-
ban szüntelen a legújabb zeneszerzemények valának
láthatók. Nyárban őt mindig nanking-nadrágban s
fehér harisnyákban lehetett látni, mintha éppen va-
lamelyik társaságba készült volna. A többi könyv-
kereskedő gyűléseknek semmivel sem tudott gátot

az adott viszonyokkal s azért minden hazafi, bármily-
len legyen is politikai meggyőződése, elveinek fel-
áldozása nélkül reá szavazhatott.

Minden attól függött, hogy olyan többség ho-
zassák össze, mely az indítványt sürgősenek nyilvá-
nitja. Ez e diadal előfeltétele s az indítvány teg-
napelőtt megszerzé ez előfeltételt. Az indítványt a
házban Perrier Kázmér terjesztette elő. Azután Lam-
bert de Sainte Croix gróf más indítványt nyújtott
be, mely Mac-Mahon hatalmának meghosszabbítását
újra megerősíti, két kamra alkotását s azt ajánlja,
hogy a képviselőház feloszlításának joga a felsőház-
ra ruháztassék, mely azt a köztársaság elnökével
egyeztőleg gyakorolja; hogy végül a köztársasági
elnök hatalmának lejtákor a két ház congressussá
egyesüljön, mely Mac-Mahon utódját megválasztja,
vagy az alkotmányt revidálja.

Perrier indítványa felett rövid vita fejlődött
ki; Changarnier és Kerdel ellenzeték a sürgőséget,
melyet Perrier és Laboulaye urak védtek. A szava-
zásban a balközép indítványa 345 szóval 341 ellen,
tehát négy többséggel sürgősenek nyilvanítatott. E
mindenesetre meglepő diadal csak annak köszönhető,
hogy Audiffret-Pasquier herceg s a jobbközép több
tagja ezúttal csakugyan a köztársasági párttal sza-
vazott.

De a négy szóval kivitt előny utóbbi, fényes
diadalá változott. A szavazás után Larochefoucauld-
Bisaccia herceg azt az indítványt tette, hogy a
monarchia visszaállíttassék. A herceg azt követelte,
hogy ez indítvány is az alkotmánybizottsághoz uta-
sítottassék. De e kívánság teljesítését a ház igen nagy
többséggel megtagadta s így a szavazásban, mely
ellenpóbjára akart lenni a Perrier-indítványa felett
történt szavazásnak, a monarchisták teljes vereséget
szenvedtek.

Ez eredmény rendkívüli sensatiót keltett a
házban s belőle azt következtetik, hogy a többség, ha
majd az indítvány tárgyalása napirendre kerül, el
fogja fogadni. Ez azonban még nem éppen bizonyos.
Az alkotmány-bizottság, mely az indítványról véle-
ményt adand, többségében monarchistákból áll s va-
lószerűleg elvetést fogja ajánlani. Hogy a ház mit
határozand, az ma még legalább kétséges, ámbár a
hétfői eseményekből remélni lehet, hogy a többség
a tárgyalás alkalmával is elfogadja az indítványt.
De mindenesetre még hosszú parlamenti küzdelmekbe
fog kerülni, míg a köztársaság legalább hét évre
törvényesen el lesz ismervé Franciaországban.

Jellemző, hogy a Cissej kormány mily állás-
pontot foglalt el a hétfői eseményekkel szemben.
Nem vett részt a vitában, „mert — mondja a bi-
vatalos távirat — a nemzetgyűlésre akarta bizni,
hogy eljárását teljes önállósággal állapítsa meg s
mert sürgősségi kérdésből cabinetkérdést csinálni
nem akart.“ Így a kormány tartózkodott az ügybe
való avatkozástól, sőt minden egyes miniszternek fen-
tartá elhatározása szabadságát a szavazásban. Meg-
lehet tehát, hogy egy-két miniszter a köztársasági

vetni, mert ebben az időben ilyesmi nagyon ritkán
vala kivihető. Pénzszámlálálás nálok ugyan ritkán
fordult elő. A váltók is ez időben közönségesen nem
valának használhatók s az üzérkedés főképp csere ál-
tal történt. Igényelt mindenki Cook utazásáról s más
effélékkel elégité ki, melyekből a vétkesnek (Boddy
Miller) terjedelmes készlete vala s a számlát rende-
sen valamelyik kávéházban szokta rendbe hozni.

Constable boltja vendégei a legmiveltebb osz-
tályhoz tartoztak s nemes földbirtokosok voltak, kik
a régi könyveket vadászák; továbbá a legmagasab
iskolák tanárai, híres jogtudósok, régiségbúvárok s
művészek. Ezen összeköttetésnek s miveltséggel páro-
sult törekvésének köszönhető Constable, hogy a
„Landwirthschaftliches Magazin“-nak s más orvosi s
természettudományi folyóiratoknak kiadója lön. Mi-
dőn Jeffrey, Sydney Smith, John Archibald Murray.
Francis Homer s több mások az „Edinburgh Rewiev“-t
alapíták: a kiadással őt bízták meg. E folyóirat si-
kere tökéletes és rögtönös vala. Ez által ő kétféle-
kép emelkedett: a munkatársak befolyása s a nagy
honorárium által. Egy ideig az „Edinburgh Rowiev“
a legmagasabb tekintélyben állott s a tért egyedül
ő foglalta el, míg 1809-ben a „Quarterly Rewiev“
életbe lépett.

Minél nagyobb sikerekre emelkedett Constable
vállalataiban, annál inkább hátat fordított a régisé-
geknek. Hogy minél nagyobb tőképenzt szerezzen,
egy üzleti hajhászt fogadott, Huntet. Nem Constab-
le volt az, ki a jó üzleteket csinálta; Hunter 2500
fontot fektetett be s hét év mulva 21,000 fontot
tett ez összeg a nyereséggel együtt. Ő nem könyv-
kereskedőnek született, nem volt irodalmilag képzett
ember; de nagyon életre való.

(Vége következik.)

„KELET“ TÁRCZAJA.

Scot Walter kiadója.)*

Edinburg felső utcájának északi részén, a ke-
resztrelt átellenben, századunk első éveiben egy igény-
telen bolt vala szemlélhető, mely semmi által sem
tudá a járó-kelők figyelmét magára vonni. Az ut-
czáról az ajtóhoz 3—4 lépcső szolgált s a bolt min-
denik felén egy—egy ablak vala kirakatokkal. Bel-
jében félhomály derengett, mert a fedélzet alacsony
vala; s a háttérben egy hosszú könyvszekrény volt
látható, mely minden évnegyedben néhány napig egy
kék—és sárga kötetű folyóirattal, az ismeretes „Edin-
burgh Rewiev“-val tölthetett meg. A boltban fogla-
latoskodó tanoncok és segédek méltó bánásmódban
részesültek; az ablakoknál közel lévő íróasztaloknál
hallgatag középszerű könyvvezetők dolgozák s szá-
mos ismeretlel rendelkező tanulmányozók állottak elő
gyakorta, hogy a hátsó szobába e tér urához eljus-
sanak. Itt ült Constable Archibald, egy élelmes em-
ber, kerek arcával s gentleman módorával, ki né-
hány évvel ezelőt Scotland egyik első könyvkereskedő-
je lön. Egy láttam őt, midőn 1814-ben pályámat,
mint könyvvezető-tanoncot megkezdém.

Mint minden más gyermek, kit Constablehoz
küldtek, az irodalom e magasatos templomába
mindig szent borzadálylyal léptem. A magasatos fog-
lalatosság félhomályban üzetett s midőn a „Wa-
verley“ három kötetben feltűnt, egy gyermekkel
többnek kellett parancsolnia, ki időről-időre újabb
köteteket hozzon.

*) A Chambers Journal után.

nditvány mellett, néhányan pedig ellen, egy része pedig épen nem szavazott.

A radicalisok és bonapártisták botrányai szerencsére véget értek. Gambettát megverték, a verekedőt pedig bezárták; ezzel vége van a dolognak. A fenyítő-törvényszék június 14-én tárgyalta a Gambetta-St.-Croixügyet. A vádlott nyíltan bevallá, hogy szándékosan bántalmazta Gambettát. A tárgyalásból a következőket emeljük ki:

Elnök: Ön Gambetta és Ordinaire urakat meg akarta verni?

Vádlott: Szándékom volt Gambettát pofon vágni, de nem tudom, hogyan ütöttem meg őt. Azon izgatott állapotban, melyben voltam, nem tudtam, mit tévők.

Elnök: Ugy látszik, hogy öklével ütötte meg őt.

Vádlott: Öklömmel? Nem. Elnök: Ezután ön botját emelte föl. Vádlott: Csak azért tettem, hogy az ütésekkel, melyekkel fenyegettek, parirozzam. Elnök: Ordinaire ur ütést kapott kezén. Vádlott: Őt nem akartam bántani, Gambettát szándékosan bántalmaztam; minthogy rendőrök környékeztek, egész elszántságomat ki kelle fejtenem, hogy hozzá jussak. A dolgok más fordulatot vettek volna ha Gambetta akarta volna. Az előttevaló napon egy kapitány nyilatkozatot kért tőle. Ő azzal fenyegette, hogy a rendőrséggel elfogatja.

Elnök: Azon úgy a kamarában be volt fejezve; a ház elnöke fegyelmi büntetéssel sújtá a szónokot (a szavak nagy izgatottságot keltenek a közönségben). Vádlott: Az úgy csak a képviselőkre nézve volt befejezve. Elnök: Ez embernek nem szabad magát úgyviselnie, mint valami utca-kölyöknek. Vádlott: De gyávának sem. Elnök: Az ön tette személyes volt-e? Vádlott: Az volt; csak engem illetett; nem valami párt nevében cselekedtem.

Elnök: Lépjünk be a tanuk. (Belépnek.) Kihallgatják Gambettát: „A nagy lépcsőn — mondá — jöttem le; ha a két oldalbejárást el nem zárják, a dolog elő sem fordult volna. A középső ajtón két sor rendőr közt kelle végigmenni. Ama pillanatban, midőn a lépcsőn lejöttem, egy urjelöltet hoztam a arczon útitt. Midőn a dolgot a rendőrbiztosnak elmondtam, elém hozták az illetőt, ki még akkor is nagy kedvet mutatott a verekedésre.“

Elnök: Öklével ütö meg őt? Gambetta: Azzal; jobb szemem alatt ért az ütés. Vádlott: Azt hiszem, hogy pofon vágтам őt. Gambetta: Én azt állítom, hogy öklével ütött meg.

Ordinaire s több tanu kihallgatása után a törvényszék vádlottat, mint már említők, hat havi fogságra s 200 frank pénzbírságra ítélte.

BELFÖLD.

Deés, 1874. június 17-én.

Színészeink immár jó ideje távoztak körünk-ből, Csóka sok jó emléket hagyott maga után, de legkivált az Aranyosi pár felejtethetlen jelenségek maradtak előtűnk, igéretüket birjuk, hogy talán szeptemberre viszontlátásukkal tisztelnek meg, szavukat azonban aligha beválthatják, miután városunkban még a műkedvelői előadásokat is mostanában oly gyér közönség látogatja, hogy alig fedezi a bevétel a kiadásokat, jóllehet a műkedvelői előadásoknál sok család van érdekelve, egyik a nő- vagy fivérét, másik gyermekét, rokonát vágyik megnézni, mégis e hó 13-án „Török János“ előadása alkalmával alig volt 76 frt 80 kr bevétel, mely összeg a megkívántat jóval elmarad a költségétől, mintegy 3 frt 81 kr hiány mutatkozott, hát aztán mit várjon a szegény vándor színész, kihez fájdalom érdek igen keveseket köt. Hiába na! talán jóra fordul valaha ez a „krach“-os világ is, s őszire jobban menend a színészeknek.

Visszatérve műkedvelőinkre megemlítendőnek tartjuk, hogy „Török János“ kiállítása mindnyájunk meglepetésére igen fényesen sikerült, miként a színlapon jelezve volt, a jelmezek valóban a kolozsvári nemzeti színház igazgatóságától — annak érdemteljes titkára Sándor József ur szíves közreműködése folytán — nyert mintázatok szerint díszesen állítottak ki. Sándor József titkár ur minden alkalommal tárogatja és jó tanácsosul gyámolítja műkedvelőinket, aot színdarabok kikölcsönzésével is elősegítette őket nagy, on sokszor, fogadja ezen jótevékenységük elmozdítására közreműködők iránt tanusított szívesességéért őszinte forró köszönetünket.

De nem csak a rendezőségnek van ám érdeme a kiállításban, fő érdem Torma István igazgató uré, Weér Zsigmondné és Torma Istvánné ó nagyságaiké, a kik az ösmagyar férfi öltönyök egyes darabjait és női öltözékeket ismerőseiktől s oly föuri családoktól, melyek azokat ereklüként őrizték, kölcsönözték ki; csak addig is számíthat a jógyekezeti műkedvelő szintársulat hosszas életre, hogy ha vezetői e lelkes és áldozatkész honfiak és honleányok állanak élén.

A legnagyobb áldozatot a szereplők hozták, a kik daczára annak, hogy nagyrészt hivatalnokok, és más hasonlóalkozású köztisztviselők, hivatalos teendőik mellett üres óráikban, szerepeikre elkészültek, ezen nehéz menetű kötött beszédben írott drámát elég szabatosan adták elő. Török János Rácz Lajos volt, e jó igyekezeti műkedvelő bálumásig haladott, oly jól játszott, s játékában anyyi érzést fejtett ki, hogy lehetetlen róla dicsérőleg s azon ohajításunk kifejezése mellett meg nem emlékeznünk, vajha mentől gyakrabban mutatná magát színpadunkon, Czeck Katalin (Balassa Borbála) Török Jánosné szerepében semmi kívánni valót sem hagyott fén; oly kedves

alak, a színpadon annyira otthonias, kitűnő tehetségű a szavallásban, mely tulajdonságok összpontosítva egy műkedvelőben ritkán feltalálhatók. Fenyő György (Balassa Menyhért), Arringer Gizella (Judit), Eisenlohr Ulrich (Pető), Kolozsvári Miklós (Várnagy) helyeiket jól betöltötték, kár hogy a közönség a színházat nem töltötte meg, ez aligha nem volt egy kis demonstratio a „hangverseny párt“ részéről, megválik minő lesz az eredmény a legközelebbi három előadás alkalmával, melyek tiszta jóvedelme fele részben az ev. ref. templom kőrfala felépítésére lett felajánlva. A „Mama“ című 100 aranyos pályamű a bizottsági közgyűlést megelőző napon (június 29-én) kerül színpadra, ohajtandó volna, hogy a templom kőrfal felépítésére alakult consortium a jegyek elővásztásánál jó eleve hathatósan korteskedjék, s minél többeket, a már akkor benlevő bizottsági tagok közül az előadás látogatására reábirni igyekezzék.

A június 29-én megtartandó bizottsági közgyűlés tanácskozása tárgyait miután a főispáni meghívó még pár nap mulva lát napvilágot, csak közlelbi levelemben közölhetem.

Albisi.

A folyó évi augusztus hó 27., 28., 29., 30. és 31-ik napjain megtartandó országos dalárünnepély érdekében alakult rendező bizottság folyó évi június hó 14-én a városi közgyűlési teremben tartott alakulógyűlésen felolvasott és a gyűlés által elfogadott hat szakosztály hatáskörének ismertetése.

(Folytatás.)

a) A rendészeti szakosztály.

Ezen szakosztály legfőbb tényezőiül felkérőndők a helyi és kolozsmonostori tűzoltó-egyletek következő hatáskörrel:

1. A fogadás és bevonulás, végre összelőadások, hangversenyek és népünnepélyek alkalmával a rendfentartása iránti intézkedés.

2. Közbiztonsági tekintetből a saját kebelébe felkért orvosok tagjai közreműködése mellett ezen fent elősorolt ünnepélyek alkalmával szükségessé válható orvos rendőri teendők iránti gondoskodás, szóval a rend és csend fentartása!

b) Az építő szakosztály.

A mennyiben ezen ünnepély ötletéből építkezések elkerülhetetlenek és azoknak ellenőrzése szak-képzettséget feltételez, ezen szakbizottság tagjai ki-válólág építési és mérnöki tekintélyekből tervezettét következő hatáskörrel:

1. A dalsarnok tervezetét, mely az eddig tartott ünnepélyek alkalmával felállítottak közül legezlszerűbbnek talált nagyváradi dalsarnok mintájára indítványozatik az elfogadásra, megvizsgálja, és czészerűnek lett találása esetében arról költség-számlát készít, vagy a már esetleg készenlevőt a helyi viszonyok tekintetbevétele mellett módosítva megállapítja s elfogadás végett erre, valamint a dalsarnok felállításul a műszaki osztály által kitűzendő helyre vonatkozó véleménye kíséretében a választmányynak beterjeszti.

2. Az elfogadott terv szerint az építés iránt, árlejtés folytán közhitelű építésszel egyezkedik és ennek eredményét a választmányynak véleményével együtt beterjeszti jóváhagyás végett.

3. A jóváhagyott egyezkedés szerint az építést foganatosítja, ellenőrzi, a befejezés után az épületet a tervszerint számba veszi és a fenálló rendőrbiz-tossági szabályok értelmében — különös tekintettel az acustika kívánalmaira — megvizsgálja és ezen vizsgálata alapján az elfogadást s építési árának utalványozását a választmánytól kieszközli.

4. A dalsarnok előtt, valamint esetleg a szabadban rendezendő népünnepélyek — banquetek stb. — alkalmával szükségeltető ülőhelyek (padok) és más szükségessé váló építkezésekről, a legnagyobb takaréksággal szemelött tartása mellett gondoskodik s a költségvetést a választmányhoz beterjeszti jóváhagyás végett.

Az ezekben körvonalozott hatáskörön kívül eső minden oly utasításoknak elfogadására kötelesek a szakosztályok, melyekre a választmány által megbízatást nyernek.

A rendező bizottság egyes tagjai tetszés szerint vehetnek részt egy vagy több szakosztályban, köszönettel fogadtatván az ilyképpen nyilvánuló érdekeltség.

Az ilyképen szervezendő szakosztályok megalakítására következő t. tagtársakat szemléltük ki, kik egyszersmind javaslatba is hozatnak az említett szakosztályok elnökségeire, u. m.:

Az 1-s, a műszaki osztályhoz, Dr. Hincz Györgyöt, a „Hilária“ elnökét és a „Zene-Conservatorium“ alelnökét.

A 2-ik, a fogadási osztályhoz, K. Biasini Domokost, a „Dalkör“ elnökét és a „Lövölde“ főlö-vésmesterét.

A 3-ik, a szálláslási és fuvaroztatási szakosztályhoz Minorich Károly főkapitány urat és a városi tűzoltók parancsnokát.

A 4-ik, a pénzügyi osztályhoz Molnár Sándort a „Dalkör“ alelnökét.

Az 5-ik, a rendészeti osztályhoz Minorich Károly főkapitány és a városi tűzoltó-egylet főpa-rancsnokát.

Végre a 6-ik, az építői szakosztályhoz Vizi Endre kir. mérnök urat.

Ezen szakvezetők meg lennének bizdók a szakosztályok megalakításával, a kikhez még egy jegyző választandó.

Végül megjegyzendő, hogy mindezen közegeknek tagjai még az ünnepélyi díszletek és a buda-

pesti központi bizottság tagjai, azon hozzátevéssel, miszerint ezen közegek csakis a helyi elintézendőkre nézt szervezendők.

Az ezekben előadottak tisztelettel ajánlatnak a t. rendező bizottság figyelmébe és annak teljhatalmu elfogadására.

Kolozsvárt, 1874. jun. 14.

A helyi dal- és zeneegyletek kebeléből kiküldött értekezleti bizottság.

A hat szakosztály megválasztott tagjai.

I. A műszaki és művészeti osztály.

Elnök: Dr. Hincz György, a Hilária dalegylet elnöke és a Zene-Conservatorium alelnöke.

Tagjai: Benel Ferencz, Bogdán István, Bodor Antal, Ifj. gróf Bethlen Sándor, Bodorffy Henrik, Brassai Samu, Id. Bodor Pál, Bergay A. József, Dr. Bartók István, Cziriák Albert, Demjén László, Dorgó Albert, Fehérvári Antal, Gegenbauer József, Gunesch Károly, Gerecs János, Br. Huszár Sándor, Br. Huszár Ádám, Haon Márton, Jakoby Jakab, Korbuly Bogdán, E. Kovács Gyula, Kolozsvári János, Kiss Sándor tanár, Lichtig Adolf, Pichler Bódog, Pál Ferencz k.-igazgató, Sziijártó Ferencz, Sándor József, Szentgyörgyi Lajos, Stöger Béla, Salamon Antal, Szenkovich Márton, Trandafir Miklós, Tóth Tamás, Dr. Vályi Gábor, Zeyk Dani, Zsigmond Dezső, Zsigmond Ákos. = 39.

II. A fogadási osztály.

Elnök: Id. K. Biasini Domokos.

Tagjai: Andrásotzky Édi, Biró János, Bokros Elek, Benedek Albert, Ifj. K. Biasini D., Br. Bánffy Ádám, Br. Bánffy Dezső, Gr. Eszterházy Kálmán, Dr. Fischer Lajos, Frits Albert, Ferenczy Miklós, Ferencz József, Dr. Groisz Gusztáv, Gyarmathy Miklós, Hegedüs István, Dr. Haller Károly, Hory Béla, Hatfaludy István, Kővári László, Mörice István, Máday János, Moldován Gergely, Gr. Mikes Miklós, K. Papp Miklós, Sáni László, Simonics N. Szász Domokos, Szász Béla, Szász Gerő, Gr. Teleky Károly, Várady Mór, Virányi N., Ifj. Vagner Frigyes. = 33.

III. A szállásló osztály.

Elnök: Minorich Károly, városi főkapitány és a városi tűzoltók főparancsnoka.

Tagjai: Antkó János, Adler Antal, Bartha Lajos, Bréver János, Babos Sándor, Beddi István, Bérnigi Samu, Balla László, Bánay József, Bergay A. József, Bányas L. Károly, Cziriák Samu, Csiky Imre, Cziriák Sándor, Cziriák Frigyes, Deák József, Égény Sándor, Gergely János, Kabos Erő, Magyar Géza, Magyar Mihály, Orbán József, Papp Joachim, Pieger József, Rignát József, Sallai István, Steibel Jenő, Tauffer János, Volf János, Varga Dani. = 30. Ezeken kívül tagjai a szállásló osztálynak a tizedkapitányok és jegyzők a két dalegyletbe nem választott választmányi tagjai.

IV. A pénzügyi és gazdasági osztály.

Elnök: Molnár Sándor, a Dalkör alelnöke.

Tagjai: Akoncz János, Beil Venczel, Daba Tivadar, Dávid Antal, Gámán Zsigmond, Groisz Károly, Gollner N., Krémer Ferencz, Konez Dani, Kornély János, Kriza Gyula, Müller Frigyes, Nik Ferencz, Somlyai László, Szabó Ádám, Tutsek József, Zsigmond Dezső. = 17.

V. A rendészeti osztály.

Elnök: Minorich Károly, főkapitány és városi tűzoltó főparancsnok.

Tagjai: Br. Bánffy Kálmán, Dr. Bartha János, Csorku Miklós, Deák József tanár, Gamauf Vilmos, Miller Sándor, Mihály László, Markó Ede, Nyárády Lajos, Polcz Rudolf, Dr. Salamon József, Dr. Szöcs Emil. = 12. Ezeken kívül tagjai a rendészeti osztálynak a városi és kolozsmonostori tűzoltók tagjai.

VI. Az építő osztály.

Elnök: Vizi Endre, kir. mérnök.

Tagjai: Bányas L. Károly, Bak Lajos, Böhm János, Debreczeni Balázs, Földes Sándor, Heigel József, Kerekes János, Kiermayer Károly, Szabó Mihály, Tompa János, Zimmermann Henrik. = 11.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestén június 20. 10 ó. 20 p. d. e.

Érkezett, június 20. 11 ó. — p. d. u.

A Deákkör tegnapi értekezletén Bittó nyilatkozott a Kuhn-ügyben a kormányhoz intézendő interpella-tica adandó válaszárol Pártunkel-határozá, hogy az incompatibilitási javaslatot a választójavaslat előtt tárgyalandja; elhatározta továbbá, hogy Solymosy indítványát az ingatlanok árverezésére, Horánsky indítványát a bírósági végrehajtók eltörlésére — egyszerűen mellőzendi. Ma a képviselőházi ülés hosszú lesz.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 20. 1874.

A kir. igazságügyminiszter id. Mohay Sándor magyar-igeni lakost a k.-fehérvári törvény-szék melé, és Gajzágó Simon ügyvédi inokot a k.-fehérvári járásbírósg mellé bírósági végrehajtókká nevezte ki.

A városi önkéntes tűzoltók iránt viseltő jóindulatból, azoknak javára egy ur tíz forintot aján-

dokozott, kikötvén, hogy neve ellhalgatva legyen. Ofner József helybeli polgár csakugyan a városi önk. tűzoltók részére alólirhoz 10 frtot kézbesített, mindkét ajándékozásért fogadják az illetők nyilvános köszönetemet. Minorich, főparancsnok.

A belvárosi rom. cath. plébániai épületen a jövő tavasszal nagyobb mérvű építkezések eszköz-léséhez fognak. A kissé ódon, azonban terjedelme ház felé ugyanis még egyemeletet raknak s az eddigi tűzveszélyes zsinóly fedelet is cseréppel vagy bádoggal fogják fölcserélni. Fogarassy Mihály, erdélyi püspök már meg is adta az építési engedélyt s így remélhetőleg a belváros egyik legszebb pontja egy minden tekintetben díszes palotával gazdagodik. Az építkezések egyébiránt az idén igen örvendetes lendületet nyertek, így belmonostor utca szegletén is egyszerre két tekintélyes emeletes ház emelkedik s alig van utca, bel némi építkezések nyomára nem találunk. A tehetősök ez építkezési ked-vének fényoldala már is kedvezőleg nyilvánul a ház-bérek jelentékeny alábbzállásában.

A helybeli tűzoltói intézmény kezd vég-leges megoldásához közeledni. A mint ugyanis érte-sülünk, a laktanya építésének, lovak beszerzésének, s a fizetési tűzoltók felvételének kérdése a legköze-lebbi képviselő bizottsági gyűlésben tárgyalás alá kerül, s a tűznél oly annyira szükséges „rendfen-tartók“ osztálya is meg fog alakittatni. Derék főpa-rancsnokunk Minorich Károlynak erélyessége és ügy-buzgalma elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a tűzoltói intézmény a csónak legmegfelelőbb alakban fog már a közel jövőben szerveztetni.

A Diána fürdő uszodája, e díszes s kö-zel fekvésű fürdő naponként éőkebb vónazót kezd gyakorlati közönségünkre. Üde, friss víz, szellős, kényelmes kabinok a valóban avatott, éber uszó-mester felügyelete, mindenkre, de főleg az úszni tanuló fiatalokra nézve igazán ajánlatossá teszik e helyet. A douchkedvölők számára kitűnő berendezésu zuhany áll rendelkezésre s azonföül laz árák is, főleg egész időnyre előfizetve, redkivil mérsékeltnek. A fürdő idény — ugylátszik — igen kedvező s így a közönség bizonyára csak saját érdekében tesz, ha a szép napokban minél tömegesebben látogatja e minden kényelemmel kinálkozó kitűnő fürdőt.

Az erd. rom. cath. igazgató tanács, a státusgyűlés elé terjesztendő évi működéséről szóló je-lentés megállapítása végett, nem e hó 21-én — mint irtuk volt — hanem 24-én fog gyűlést tartani.

Zudor Ákos topánfalvi járásbírósgai inrok a gyulafehérvári járásbírósgához helyeztetett át.

Endes Kálmán segésvári törvényszéki ta-lelkkönyvi inrok, a cs.-szeredai kir. törvényszékhez II-od oszt. segédtalelkkönyvvezetővé neveztetett ki.

A sepsi-szent-györgyi gazdasági szak-osztálylyal megtoltandó felsőnépiskolában az 1874/5 tanévi zárvizsgák következő rendben fognak az inté-zet helyiségben megtartatni: Június 29-én I. osz-tály délelőtt 8—9 ig vallás, 9—10 ig magyarnyelv, 10—11 ig számtan, 11—12 ig földrajz; II. osz-tály délután 3—4 ig magyarnyelvtan, 4—5 ig ter-mészettan, 5—6 ig állattan, 6—7 ig számtan. Ju-nius 30-án délelőtt 8—9 ig földrajz, 9—10 ig tör-ténet II. osztály, 10—11 ig ásványtan, 11—12 ig mértan I. osztály; délután 4—5 ig mértan II. osz-tály, 4—5 ig növénytan I. osztály, p. ny. 5—6 ig I. és II. osztály, 6—7 ig tornaszat, melyre a népnevelés ügy minden barátját tisztelettel meghívja S.-Szt.-György 1874. jun. 18-án az igazgató ság.

A székely művelődési és gazdasági egy-let alapezabályainak vázlata: tagja lehet minden szé-kely és székelybarát 5 frt évi tagságdíj fizetéssel. A tagok közgyűlése választ elnököt, két alelnököt és 15 választmányi tagot a központi bizottságba, mely Budapestén székel. Mind az öt székely törvény-hatóság választ egy-egy 9 tagból álló választmányt a törvényhatóság ügyleti gyűlésébe. A bizottság a végrehajtó organum s az albizottságok közege. A bizottság a székelyföld szellemi és anyagi felvirág-zására erkölcsi és anyagi eszközökkel törekszik. Min-dent elkövet, hogy iparországgá alakítván, a kíván-dorlás megakadályoztassék; gyárosokat hív be, tur-zásokat eszközöl, gyártásiasságokat szerez, a népipar nemesíti és terjeszti, termő magokat hozat és ki-osztja, stb. Az évi közgyűlés pedig fontos gazdasá-gi, ipar, kereskedelmi kérdéseket vitat meg és el-döntésével szellemi irányt ad.

A hollandiai király és a weimari nagyhg. Emsbe érkeztek s a pályaudvarban a német és orosz császárok által fogadtattak.

A bécsi magyar egylet közlelbi társas estélyén a rokonainál időző Echnér Anna k. a. Czuczor „Falusi kis leányát“ szavalt, Bogdy pedig a Bánkbanból énekelt.

New yorki táviratok szerint Guatemala elnöke elrendelte Gonzales kormányzónak agyonlöv-eztét, ki M-yee brit alkonzult megbotortatá.

Egy oly híres sakkjátszó idő jelenleg Haagában, a ki tán még a híres Murphit is ho-mályba borítja. Haaga legjobb sakkjátszóit hívta meg körébe s egyszerre tíz parthiet játszott, nyolcat megnyerve belőle, a kilencedik eldöntetlen maradt. Játék közben azonkívül mindenkiel szívélyesen társ-algott és a haagai sakkör tiszteletbeli elnökének, az orániai herczegnek megjelenése által sem engedte magát zavarba hozatni.

Drake Ferencztől kezdik megtagadni a dícsőséget, melyszerint a burgonyát ő hozta volna Európába, a miért Offenburchban szobrot is állítottak neki; azt állítják, hogy Hawkin János már ő előtte huszonegy évvel (1655-ben) hozott Amerikából bur-gonyát.

— Wight szigetről, hol a királyné a nyáron át nyolcz hetet fog tölteni, érdekes leírást közöl a „Fr. Ztg.” londoni levelezője. A sziget fekvése o szerint tájképi szépségeiben flóttébb gazdag és benne rövid ideig tartózkodni nagyon kellemes. Főhelyei a szigetnek Bonchure falu a szt. Bonifác-hegy lábánál, melynek lejtője le a tengerpartig a leggyönyörűbb villákkal van beépítve; ezután Ventnor városka. Ez annyira a hegyfal alatt fekszik, hogy északi, vagy éjszakai szélnek házaihoz félközai teljesen lehetetlenség. Itt a lég állandóan annyira enyhe, hogy a víz soha be nem fagy s míg köröskörül mindenütt fagy, zuzmára és hó uralkodik, itt vidáman szökelnek szikláról-sziklára a báránykák. Ventnor egyébiránt inkább egy nagy virágkertnek látszik, mintsem városnak. A vendéglők kényelemmel és fényesen vannak berendezve, mert a mellbetegék egyre sűrűbben látogatják a szigetet. A királyné a várostól egy órányi távolságra fekvő kastélyban fog lakni.

— Bazaine fogságáról egy olyan francia utas, ki St. Margit szigetéhez közelebb meglátogatta, érdekes részleteket közöl a „Times”-ben. Azt mondja, hogy a marsall fogsága nemcsak nem tettelet, de nagyon is kemény. Az erőd belsejére van irányítva és csupán a terrasseon sétálhat, a sziget többi része ránezve tiltott paradicsom. Nincs kerje, mint állították; ezt mindössze egy pár fa és néhány cserép virág pótoja. Neje nála van, ő és hadsegéde szabadon elhagyhatja az erődöt, de mindenkor csak belügyministeri engedéllyel térhet vissza belé, így aztán minél többet a fogoly körében igyekszik lenni mind a kettő. A terrasséről szép kilátás nyílik a tengerre, de nagy hátránya a szigetnek, hogy nincs víze, ezt a continensről hajón kell beszállítani. Bazaine élete igen egyforma. Sokat olvas, egész reggel dolgozik, halgatag és nem igen mutatja magát.

— A longchamps-i lövészben, eme francia Derbyen a hó 14-én „Trent” angol ló nyerte a 100 ezer frank díjat s 3000 font fogadási összeget, este aztán heves dulakodás fejlődött ki a „Möbille”-ban a francziák és angolok közt.

— Chinában (Koreában) forradalom tört ki, mely Kackoria kormányzó elmozdítását s a még kiskorú király trónraemelését célozza. Kackoria személyében a modern baladás és a kereszténység nagy ellensége meilóztetik, — míg az ifjú király nem idegen az ország megnyílásától. Korea félsziget egyike eddig Kelet-Ázsiá legkevésbé ismert helyeinek. — Minden kísérlet meghiusult eddig azért, hogy a benszültek a külvilággal békés kereskedelmi érintkezésbe vonassanak, valamint bajtörést szenvedett úgy az észak amerikai Egyesült-Államok, mint Franciaország minden törekvése, a tartományba fegyveres erővel behatolni. 1837-ben francia missionáriusok léptek először a termékeny félszigetre, de térítési buzgalmaikat 1839-ben életükkel fizették. 1847. és legutóbb 1866-ban sikerült ismét francia hittérítőknél Koreába jutni, s már 5000 hivat számlált a keresztény egyház, midőn a kormány irtoztató vérfürdővel vetett véget a hittérítésnek, mely alkalomból nem csak a papok nagy része, de a megtértek ezrei lemészároltak. Az emiatt Koreába küldött francia expedíció Noel tábornagy vezérlete alatt nem sok sikerrel járt, s ugyancsak eredménytelenül volt kénytelen az ujon megerősített Konghoból visszavonulni. 1871-ben Bodgers amerikai tengernagy is sok veszteséget szenvedett seregével.

— Nagy szerencsétlenség áldozata lett bárány Piret Lajos altábornagy, kinek kinevezését kassai katonai parancsnokká, épen jun. 16-án közölte a hivatalos lap. A kitüntetett talán már halott.

Az nap este a városligetbe kocszott, hol a rondeauban előkelő társasággal találkozván, mindaddig ott maradt, mig nem esti 9 órakor a beborult ég villámlani kezdett. Az altábornagy a gróf Graevenitz ezredes könnyű kocsiábaült, s ezen akart hazatérni. Maga a gróf hajította a lovakat, míg a kocsi hátra vonult a bakokra. Alig érték ki a rondeauból, s még be sem hajtottak a fasorba, mikor egy villámlástól a lovak megjedve, a kocsi egy korlátfához ragadtak. A nagy ütődés következtében, gr. Graevenitz ezredes lezuhant a kocsiülésből, s eszméletlenül maradt a földön. Ez épen a Batizfalvy féle gyógyintézet előtt történt, oda vitték be, hol azonnal orvosai segélyben részesült. A lovak neki dühödve ragadtak tovább a kocsi. A fasor közepe táján mind B. Piret, mind a kocsi kidobattak abból, s eszméletlenül terültek el. Egy konstabler s a jelenet több tanuja mindjárt intézkedtek, hogy Batizfalvyhoz szállítsák a szerencsétleneket. A kocsiának több bordája eltört, Piret pedig a szó szoros értelmében összezúzódott. Arca több helyen folszakadt, jobb szemé kifolyt, koponyája bezuódott, sőt még egyenruhája is rongyokká szakadt. Semmi életjelet nem adott magáról s bérkocsiban vitték Batizfalvyhoz s csak itt tűnt ki, hogy még életben van, de az orvosegyszersmind kijelentette, mikép egész mászemű ápolásra van szüksége, mint a mind az intézet nyújthat. Ezért a beküldések után a Rókus-kórházba szállították, hol külön szobában helyezték el. Itt az orvosok kijelentették, hogy az altábornagy életéhez nincs remény. E meggyőződést nyilvánították a kora reggel megjelent törzkari orvosok is. A szerencsétlen bárót a reggeli órákban több előkelő állású férfi látogatta meg, miután pillanatai meg voltak már számlálva. Az esti lapok szerint délelőtti 11 órakor meg is halt; ezen értesítés azonban téves, mert a szerencsétlen altábornagy még életben volt az esti órákban is, ámbar halálát minden perczen bekövetkeztének mondák az orvosok. Kassára utazása mintén 17-dikére volt kitűzve. Gr. Graeveniczet

a Batizfalvy-féle intézetből még az éjjel szállására vitték, s életben maradásához van remény. Az elragadt lovak a király utca nagy részén végig rohantak, s csak a Laudon-kávéház előtt tudták azokat feltartóztatni.

— B. Piret Lajos tábornok állapota kevés-sel rosszabbodott tegnapelőtti esti 9 óráig azonban még mindig élt. A kórház tere folyton nagy számú népség által van elfoglalva, mely minden újabb hírt a legnagyobb kíváncsisággal fogad. A betegszoba előtti folyosón pedig folyton magas rangú katonai egyének, Piret jóbarátai kísérik aggodó figyelemmel azon nehéz nyugóst, mely egyetlen életjel gyanánt szolgál, s mely mire e sorok napvilágot látnak, talán örökre el lesz nemulva.

— Három magyar nő öngyilkossága Bécsben. Bécsből írják f. hó 16-áról: Tegnap este ismét egy hármass öngyilkosság híre terjedt szét a városban. A „Margarethen” utca egy vendéglőjében három nő pisztolylövessel vetett véget életének. Ennyit mindenki tudott, ennél sokkal többet a rendőrség sem tudott meg s az öngyilkos nők kilétét még ma a délutáni órákban is sűrű fátlyol fűdte. Azt sejtik, hogy magyarok voltak, azt meg tudjuk, hogy régebbi szállásokon, egy belvárosi vendéglőben a egőregebb nő, a két fiatalabbnak valószínűleg anyja, mint „Pap Lajos nagyváradi hivatalnok neje” jegyezte be magát a vendéglőnyumba. A rendőrség ma táviratozott Váradra és Tordára; a szerencsétlen hölgyek alkalmasint tordaiak. Midőn e sorokat írom, a helybeni rendőrség tudakozására Magyarországról még nem érkezett válasz, s azért csak a pusztá ese mélyt beszámíthatom el, nevek említése nélkül. — A hölgyek, a kik közül a legidősebb 45, a középső 25 és a legfiatalabb 20 éves leh t, e hó 4-én érkeztek meg s a Wolf-szállodába (a Fleischmarkt) szálltak be. Tegnapelőtt e szállodából eltávoztak s a „Hotel Kummer”-ba szálltak be. Ott a vendéglőnyumba nem jegyezték be magukat, mert a legőregebb nő azt mondá, hogy másnap d. n. 5 órakor egyis elutaznak. El is utaztak, de oly messze utra, a hűnét nincs többé visszatérés! Tegnap délután öt óra tájban ugyanis a hölgyek által lakott szobában három lövés dördült meg s néhány pillanat múlva egy negyedik. A földmárvázott szálloda személyzet, a rendőrség küldötteinek jelenlétében a szobába látott s itt három női holttestet látott a földön elterülve. Konstatáltatott, hogy mind a hármán pisztolylövessel vetettek véget életöknek, sőt a legfiatalabbik két lövést is intézett maga ellen. Az első homlok felé irányított lövés nem volt halálos s ekkor még a 20 éves leánynak volt annyi bátoreága, hogy homlokáról a vért egy ruhadarabbal letörölte s egy második, halálos lövést intézett maga ellen. A szerencsétleneknél semmi olyan nem találtatott, a miről kilődöket csak gyanítni is lehetne. Még a fehérneműkből is kitölték a jegyeket. Céljukat, hogy t. i. kilődök titokban maradjon, eddig teljesen el is érték.

— A bécsi hármass öngyilkosságról eme közelebbi részleteket hozzak a bécsi lapok: Az illető szállodában lakó Zohariás Antal keresk. úgyök szerint a szerencsétlen anya Oláh György marosvásárhelyi rendőrbiztos neje, ki férjétől elválva, leányaival nagy szegénységben élték, sokáig Tordán lakott: majd Pestre jöttek, hol a leányok a táviradi tanfolyamot végezték, alkalmazást azonban nem kaphattak s így alkalmazást keresendők Bécsbe mentek. A szerencse itt sem kedvezett s a „Wolf” szállodában már 40 frttal tartoztak, így egy szegényteljes élet, vagy az éhenhalás előtt öngyilkosságban kerestek menedéket.

KÖZGAZDASÁG.

Állattenyésztés.

Hogyan ápoljuk és tartjuk a csikókat közvetlen az ellés után?

Ha a kanca szerencsésen megellett s ez fekére történt, a csikó sok esetben a poklya (szülep, méhlepény) egyrésztől burkolva fara mögött fekszik, a kanca pedig a nagy megerőltetés után egy két percze megpihen, — de az öröm, féltékenység és a csikóját látni való vágytól ingerelve, felgriki, jól „megrázkódik” a csikóját keresi. Ilyenkor szakad el a köldökszínor, mi ha nem történik, ezt 1—1½ hüvelyknyire a hasról zsinaggal, vagy több szál zsinára vagy pár kibuzott farkszőrrel lekötjük és a kötés alatt a köldökszínort éles késsel elmeteszük. Ha a kanca állva elhik, a köldökszínor mindig magától elszakad.

Szokásban van a népeél, hogy mihelyt a csikó megszüleik, száját s orlyukait a nyaltól megtisztítja: ezt meg lehet tenni, ezzel nem ártana; de semmi esetre sem tanácsos a csikók patáját talpáról a vehemélet alatt nőtt puba szarut eltávolítani; ezt a természet igen bölcsen a végre alkotja, hogy az újszülött gyenge csikónak lábán a kemény és hideg padlón vagy földön mint védő vákuos szolgáljon, — nem kell azt bántani, elkopik ez pár nap multán magától is, anélkül, hogy a csikó lábálására a legkevesebb bajt vagy hátrányt gyakorolná.

Az újszülött csikó egész nedvesen jó a világ-ra, s anyja által szárazra nyaltatik, szokás ilyenkor a csikot sokorópával vagy darával meghinteni, mi nem rossz, miután anyja így szivesebben lenyalozatja s a csikó előbb megszárad. Rövid idő múlva a csikó tejét emeli s felkelni próbál, ez azonban nem mindég sikerül mindjárt, végre esőterpesztett lábakkal

kal föláll s ösztönyszerűleg anyja hasa alatt a esetet keresi, s ha ezt nem találja vagy még állani nem tudna, a csészimbót szájába tartjuk, egyszer kétszer bele fejtük s a cikót állva tartjuk. A csikó a tejnek édeses és kellemes ízétől ingerelve, mőhon szopik.

Hasznos vagy káros-e a kanca első teje az újszülött csikónak?

Hogy ezen fontos kérdést jól megmagyarázhassam, előre kell bocsátani, hogy a kanca bázassági és vemh sségi ideje 49 től 50 hétig tart; az ébrenysikó ez ideig az anyja méhében anyja vérvél táplálkozik.

Az ébreny táplálásához szükséges és elhasznált vértnek egy része a vérkeringés által a hasúreg zsigeréből a kapus vagy verőcz edényrendszeren keresztül a májba ömlik és az epét választja el; ezen folytonosan készült epe az egész vehemélet alatt a belekbe ömlik, ott megsűrűsödik s a beleket kitöltik. Ezen enyves, szurkos természetű anyagot bél-sárnak, bélszurotnak nevezzük, s ez, mihelyt a csikó vil-gra jött, tovább a belekben nem maradhat; — s épen az első anyatejnek sós, édeses és olvasztó természetével van rendelelve eme sűrű epésárt feloldani és eltávolítani; mi ha nem történehetik meg, gyakran a csikó életébe kerül.

És mégis mit tapasztalunk oly gyakran? azt hogy sokan a nép közl babonából vagy előítéletből a kanca első sárga, nyúlós tejét kifejtik és kiűstik, azon okból, hogy eme nyúlós tej a csikónak nagy ártalmára lenne. Ez képtelenség.

Csak vigyázzunk egyszer az újszülött csikóra, mit fog ez ellés után 1—2 óra múlva tenni, — s látni fogjuk, hogy a csikó erőlködik és ganálni törekszik, mi azonban eleintén vagy épen nem megy és épen az emittett első tej van arra rendelve, hogy a csikó bélsarát feloldja és kibajtsa.

Özkdijünk tehát ezen rossz és babonán alapuló szokástól, hogy a kanca első tejét kiűstük, sőt ha egyik vagy másik csikó gyöngétségénél fogva szopni nem tudna, az első tejet kifejtjük s langyos meleglen kanállal adjuk be a csikónak.

Állatgyógyászat.

Hasmenés és vérhas.

Tavas az idő, de oly zord, hogy régen emléksznék má-sára, a nagy szárazság és hideg miatt réjenteink, legelőinkön a növényzet alszik, a tapályokon kisé dúsabb a fű de nincs benne táperő, réjenteink meg-vagy elfagytak, ergő nincs száraz takarmány, legelőre kel hajtani baromjainkat, hol éheznek, áznak s fáznak, kibajjuk velük a borjúkat, csikókat, ezek anyjokkal együtt legelőnek, ha volna mit, így a hiányzó élesegét anyjuk hideg s ősszeasztott tőgyén szeretnek pótolni; — az ily hideg tápnélküli fű egésztelen tejet ad, a hideg tőgyeken a szopós állat könnyen megből. Állában az ily körülmények közt könnyű a megbülés egyéb burutabajokon kívül a hasmenés, s ha ezt elhanyagoljuk, a vérhas áll be ezen bajok pedig különösen győnge s fiatal állatoknál nem ritkán komoly kimenetelt vesznek.

Ez lenne tehát tavasszal oka a hasmenésnek s néha a vérhasnak is.

Ezt gyógyítani kell, de biz a faluban sem állatorvos, sem patika nincsen, — mittevők legyünk tehát ilyenkor? ki itt a tanácsadó, a jóllevő? — már biz itt csak a gazdatiszt, a lelkes s tanító urak, ezekhez forduljunk, ezektől kérjünk tanácsot, de soha kuruzslóktól, pásztoroktól stb. mert ez a fajta nép commendálásának vajmi gyakran megadjuk az árát. A felhozott urak ezt vagy tanulták, vagy jó könyvek-ből és szaklapokból olvassák; ám tehát mi is írjuk le, hogyan lehet e bajokat hamar, olcsón és biztosan meggyógyítani.

Ha a hasmenésnek és vérhasnak borjé és csikóknál az anyma romlott teje lenne az oka, akkor mindenekelőtt az okokat kell eltávolítani, melyek ezt előidézték és a javított anyatej már maga orvosság leend. E végből, meleg istálló, tiszta alom, darás langyos moslék az első fűlélet, belsőleg pedig: forrázzunk le 4 lat ezerlelvi cikzöröt 1 itcze forró vízzel, s adjunk bele, ha vehetjük 1 lat szénsavas keserűföldet (magnésiat) vagy ha ez nem volna, 2 lat porrá tört krétát, s 1 lat hamuszirts ebből a gyógy-szerből tehátunk napjában 3, 1 nak két ily adagot adjunk.

Ha a hasmenés nagyobb házi állatainknál megbülés által keletkezett, főzzünk 1 font korpát, vagy anyyi leumagliztet, 3 itcze vízben, forrázzunk le e főzettel 3 lat száki fűvet (pipitér, barba virág (Chamilla) szűrjük le, oldjunk föl benne ½ lat kénmá-ját, ½ lat nyers tim-ót s ebből napjában langyos melegen lónak 2 adagban 2 meszelyt, szarvasmarhá-nak 3 adagban 3 meszelyt, csikónak, borjuinak vagy sertésnek e szerektől minden 2 órában 4 evőkanállal adjunk. Házi szerül igen jó a barnára rántott de sűrű (rántott) leves.

Vérhasnál a meleg tartás mellett az előbbi gyógyszerekhez keverjünk pár cőpp borszeszszel porrá dörzsölt ½-lat kámfort, külsőleg pedig jégáhideg keményítő vagy hideg dohány főzet állóveteket alkalmazunk. (F. G.)

Kereszthelyi Károly.

Árjegyzék.

Junius hó 18-én tartott hetivásárról (alsó ausz, mérő középár.) Tiszabuzza 6 frt 60 kr. Elegy-buzza 4 frt. 80 kr. Rysz 4 frt. 40 kr. Árpá 3 frt 40 kr. Zab 1 frt. 80 kr. Törökbuza 4 frt. 60 kr. Marhabus 23 kr.

— A beszterezeti piac árai jun. hó 16-án auszt mérő Tiszabuzza 6 frt — kr, elegybuza 4 frt 80 k. rosz 4 frt 80 kr. kukorica — ft — kr. zab-1 frt 80 kr. pityóka 2 frt 40 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 52 kr. egy kupa borsó 20 kr. lencse. 20 kr paszuly 20 kr Egy mázsa kenyér liszt 13 frt Egy font marhabus 16, Egy mázsa széna 2 frt 40 kr. Egy öl tűzi fa kemény 7 frt. 50 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Junius 19 é 5 % Metalliques 69 40 frt. Kamat —. — 5 % Nemzeti kölcsön 74 85 frt 1-60 Kölcsön 108 10. Bankrésztvény 991 Hitelintézeti észvények 219 50 London 111.90 ft. st. Ezüst 106 25 Cs. kir. arany — Napoleondor 8.93.

Urbári kötvények: Magyarországi 74 90 Tö-mesi 74.50 Erdélyi 72 20. Horvátországi 78. —

A közönség köréből.*)

E lapok 136-ik számában közölt felhívásunkra az iparos ifjuság által válaszul adott handa-banda folytán kényrtve érezzük magunkat, hogy a valók való polemia gyanujától. melyet magunkra nézve szégyenl tesnek, sőt a lehető gorombaság miatt kellemetlennek is tartanánk — megkülömlve maradhas-sunk, minden alanyiaság kerülése mellett a legszigorubb tárgyalossággal a következőket kijelenteni.

Önök a nyilatkozatban többször hangsúlyozták a nyilvánosságot, állítva, hogy minden tényök a mellett történt s igőve, hogy jövőben is a mellett fog történni, azért önöknek váltunk szolgálatot tenni. midőn e lapok tñts. szerkesztő-égénél kieszközöltük, hogy bármily terjedelmes számadást is terjessz nek be, az e becses lapokban teljesen és azonnal közöltetni fog.

Az előbbi közleményünkben sürgetett részleges számadás nyílt közlésének önök által képzelt ez akadálya e szerint el lévén hárítva, kabók hangsúlyozott hajlamának a nyilvánosság iránt akadálytalanul elegendi betetnek, s éppen ez által kérésünket is teljesíthetik.

Ha azonban a nyilvánosság iránti előszeretettük még is megfogytokznék, s a kieszközölt alkalmat igénybe venni nem mernék, azon esetben felkérjük, hogy a számadásra vonatkozó minden iratot, általunk való megtekintés végett, a szerkesztői irodában tegyenek le. Állításuk, hogy a pézstárnok betegsége által gátoltatott a megjelenésben s hogy Kerkos M. és Farkas Gy. urak a számadásnál jelen voltak, merőben valótlan.

A „Dalkör” ellenőrködési joga pedig csakugyan ki volt játszva, mert annak tagjai csak a mulatság tartama alatt voltak jelen s legfőbb az ott tett felülfizetéseket jegyezheték meg, de az előzetesen eladott jegyek számáról s az előzetesen, vagy tán utólagosan beküldött felülfizetések, illetőleg alományokról tudomással nem bírtak holott a „Dalkör” választottjainak előzetes meghívása s minden belépti jegyek a „Dalkör” pecsétjével ellátása az igazság és méltányosság, de főleg a nyilvánosság eltagadhatlan kívánalma lett volna.

Önök a két zenakarnak fizettek 160 frtot.

A helyiség, világítás díszítésért 63 frt 50 krt.

Nyomda-költségért 29 frt 60 krt.

Tiszta jövedelem gyanánt kimutattak . 88 frtot.

Nincs nyoma tehát 177 frt 50 krtak; ez olvas-sák ki önök a nyílt kártyából, melyvel játszanak, nehogy bekövetkezzék a mult évi májális esete, midőn éppen ily nyíltnak neveztek kártyájukat s végre még is a rendőrség közbejöttével kellett önök egy részét megszámolattani.

Feladás szerkesztő: Szász Béla.

Minden betegnek erő és egészségség gyógyszer és költség nélkül: az igen kellemes

Revalesciere Du Barry

Londonból. (173—209)

A mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciere du Barry használata által szerencsésen ismét meggyógyult s annak hatását sok orvos ó kórház elismerte, senki sem fogja e becses gyógytáplálék erejét kétségbe vonni, s itt elősorol-juk azon bujokat, a melyeket gyógyszer és költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, vese-, nyák-, háty-, lélegezt-, húgyvese- és vesébajok, tuberculose, anémia, asthma, burnt, emésztés hiány, dugulás, vérhas, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, hidegláz, szédülés, vértelenség, tü-zugás, émelegés, anyák még terhesség alatt is, diabetes, busk-morag, sovák, ág, csúsz, köszvény, sápkór. — Kivonat 76 000 bizonyíték yból gyógyításokról, melyek minden gyógy-szerrel dacoltak.

7. 877 sz. bizonyítvány.

Nagy Varad, ietér. 28-án, 1872.

Hasznukat ap óta egyedül az istentől küldött Revalesciere círelvel élem. Ez isteni szer később-eseit állapottomban csidát tett, s én nem vonakodom ezen gyógyászer s szenvedő ember nem második kunyilatkoztatásának nevezni. E becses Revalesciere i en vesemedies tüdő és egészlehurutól, fejszédüléstől és mell szorultól mentett meg, melyek évek óta minden gyógy-szerrel dacoltak. A természet e csoda adománya tehát legőbb dicőselet érdemel s a szenvedő emberiségnek legmelegebben ajánlható.

Köller Florián,

cs. k. nyug katonai kezelőzet

Táplálókólv lévén a husnál, a Revalesciere áteseknél s gyermekeknel 60 szor ocsobb a gyógy-zeré.

½ fontos bádogszelvényben 1 frt 40 kr 1 font 2 frt 60 kr, 2 font 4 frt 50 kr., 4 font 10 frt 20 frt. 24 frt 36 frt Revalesciere kétszersült szelvényekben 2 frt 60 kr és 4 frt 60 kr Revalesciere csokoládé porba és táblák an 12 csészére 1 frt 40 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr Porban 120 csészére 10 frt 288 csészére 2 frt 576 csészére 36 frt Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Váramban minden városban ó gyógy-szeresései és üzemanyadai; a bécsi has el is küldi minden irán-ba postai útlevéllel.

Köszövért: Binder Károlyné. Debreczenben: Miklóvic István a „Kegyőhöz” emített gyógy-szerárában. Dunaföldvárt: Nádorcs Pálné. Brassóban: Farkas Ede és Jekelusz. Gyula-Fehérvárt: Mihálycs Zsigmond gyógy-szeráránál. Marosvásárhelyt: Fog-rusny Demeteré. Péten: Török József. Temesvárt: Quirnyi Anna és a város gyógyszerárában

*) E közérdekű felvilágosításoknak szánt rovát alatti közleményekért csupán a sajtó-hatóság irányában való felelősséget a szerk.

Hirdetmény.

Tordamegye alispánja részéről ezennel közzététel, hogy a szászrégen-topliczai útvonalon a Maros partja megerősítésére, valamint az ezen útvonalban eső, a ratosnyai patakon vezető hid újítási felépítése céljából megkivántató kőmives- és illetőleg ácsmunkának, anyaggal együtt, vállalkozás útján leendő biztosítása tekintetéből, **folyó évi július-hó 2-án d. e. 9 órakor Szászrégen városában árlejtés fog tartatni.**

A felkeltési ár az első munkálatra nézve 700 frt 64 kr. utóbbira nézve pedig 989 frt 70 kr.

Az árlejtéshez hozzá szólhatnak mindazok, kik 5% bányapénzt letesznek; megjegyezve, hogy az árlejtési feltételek megvevői utóbbi Horváth Mihály úrnál Szászrégenben a hivatalos órák alatt, addig is megtekinthetők.

Tordán, 1874. június-hó 18-án.

MIKSA ELEK, alispán.

„SZÉCHENYI” zuhanyos hidegfürdő megnyitása.

A már több évek óta fennálló hideg kútviz zuhanyairól általánosan ismert és kedvelt nyári fürdőt a nagyérdemű közönség igényeinek minden tekintetben megfelelőleg, semmi költséget nem kímélve, egészen újlag, egyes vetkezőszobákkal ellátva, rendeztem be; melyet leszálított árak mellett a nagyérdemű közönség szíves használatára június elsőjénél megnyitottam.

A fürdő jobb szárnya kizárólag a nők számára van fenntartva, melyet egész kényelemmel használhatnak.

A három főtanoda ifjúságát 25% árkedvezményben részesítem.

Tisztelettel:

CSIKI JÓZSEF,
a „Széchenyi”-fürdő tulajdonosa.

(216)

(1-6)

Az idő pénz!

1000 darab fehérműt egy óra alatt meg lehet jegyezni az elpusztíthatatlan s kitörölhetlen

JEGYZŐ-TINTÁVAL.

Egy kis üveg kitörölhetlen jegyző-tinta 35 kr.
Fritsch F. féle **zsisros festék** fehérműt jegyzőre egy üveg ára 70 kr.
Az ehhez megkivántató **jegyző bolyeg monogrammal** ellátva — darabja 2 írtért
Általán megkereshető.

Levél-ragaszkok.

1000 darab aranyemattal	2 frt 60 kr.
minden további ezer	2 frt — kr.
1000 darab piros dombornyomattal	3 frt 20 kr.
minden további ezer	2 frt 20 kr.
1000 darab két színű dombornyomattal	4 frt 60 kr.
minden további ezer	3 frt 20 kr.
10-12 20,000-ig aranylag még jutányosabb.	

Egy érdekes tolltartó.

Miköz III-dik Napoleon császár „Julius Császárt” írta, rendelte, hogy számára a leggyéresebb gépezet által saját előadása szerint olyan tollnyelvet készíttessenek, hogy általa a gyakori tollbarmártás s egyáltalán minden más író-zer fölöslegessé ténessék. A rendelet teljesített és pedig a legfényesebb eredménnyel, mert már egy hét múlva bemutatott a tolltartó ő felségének. Roche Gilbert ur még tetemesen javította ez eszmét, s 60 Napoleon arannyal jutalmazott művéért, mely minden várakozást meghaladt csészerségére nézve. E tolltartó alakja elegans s minden kézhez alkalmas s ezért mindenkinek, különösen kereskedők, hivatalnokok, orvosok, tanulók és utazók számára ajánlható.

Darabja 1 frt 20 kr.

Száraz- másoló-tenta,

melynél a papír megvédése felelőse, **egy kis üveg 35 kr.**
Az írásra száraz másoló papír fektetik s azon kézzel elsimítatik,
ezép tiszta másolat az eredmény.

Megérkezett

a régen várt és általános elismerésben részesült
amerikai peccsét-tisztító.

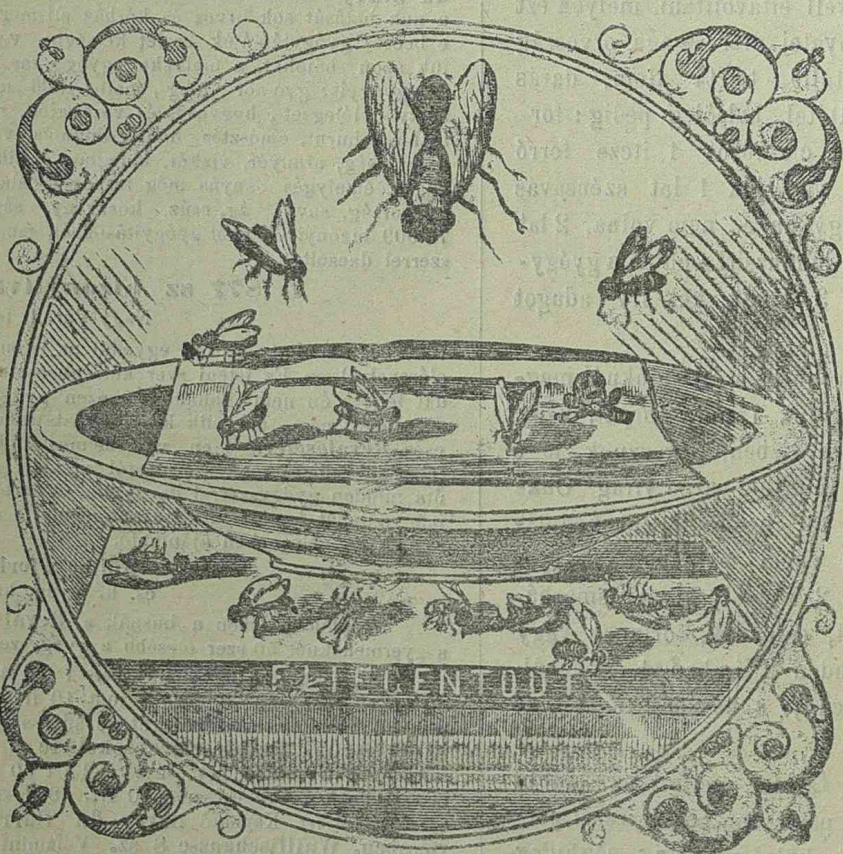
Kittinó jószág szer, melylyel néhány perc alatt mindennemű zsír, olaj, szorok, fagygyu-, vaj-, viasz-, kocsikenőcs-, olajos-festék-, hajkenő- és izandág által bármily keimben, a ruhában, se-lyemszalagban, bársonyban, keztyűben, butorkban, szobakárpitokban, aczélmetszetekben okozott peccsétet ki lehet tisztítani. **Ára egy üvegnek csak 35 kr.**

Stein János papír-kereskedésében Kolozsvárt.

Hallatlan olcsó!!!

(és kittinó jó minőségű)

LÉGYPAPIR

1 kötet 480 iv. 2 frt 50 kr.
1 könyv 24 iv. — „ 15 „

Valódi angol pergament papírok (üvegek bekötésére.)

Daczára a papír, úgy az ehhez kivántató vegyreszek árai még folyóest emelkedő irányt tanúsítanak, még is azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az árakat az előbbi évvel szembe tetemesen lejjebb szállítam, s ez által hiszem, hogy minden ez irányban versenyt túlszárnyaltam.

1 kötet 480 iv.	19 frt 20 kr.
1/2 kötet 240 iv.	9 frt 80 kr.
1/4 kötet 120 iv.	5 frt — kr.
1 könyv 24 iv.	1 frt 20 kr.
1 iv.	1 frt 8 kr.

Stein János papírkereskedése nagyban és kicsinyben Kolozsvárt
főtér 2-dik szám.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Nyomatott Stein János és egyetemi nyomdájának az ev. lel. tanoda határol Kolozsvárt.

Esetleg

150,000,

125,000, 120,000, 115,000, 110,000 tallér
főnyereménye az **új tőke-kisorsolásnak**,
a melyet a herceg-brann-chweigi kormány biztosít, s kevés hó alatt **43,500**
nyereménynek kell eldölni.

A húzás már

1874 július 23-án és 24-én lesz.

Ára: egy egész eredeti sorsjegyek 4 tallér vagy 6 frt 60 kr. }
" fél " " 2 tallér vagy 3 frt 30 kr. } o. ért.
" negyed " " 1 tallér vagy 1 frt 65 kr. }

Játéktérvek ingyen.

A pénz beküldése mellett a legtovább vidékekre is pontosan és titoktartással teljesítenek a megrendelések; tessék bizalommal fordulni czégünkhez, a mely a fennebbi sorsjegyek árulásával meg van bízva. Nyeremény-lajstrom húzás után azonnal megküldetik.

(208) (2-8)

Lilienfeld testvérek, állampapír üzlete
Hamburgban.

(333)

(23-*)

ALLENBERG LAZÁR

tudakozó-, közvetítő-, bizományi- és nemzeti
HORDÁR-INTÉZETÉBEN
Kolozsvárt

Kerestetnek:

Egy ocska jó zongorát.
PéNZ intáblázásra, házakra és jószágokra.
Farkasutczában sz egyetem környékén egy szál-
lász, mely áll 4 szobából, hozzá tartozóival.
8000 frt. két házra, prima loco betáblázásra.
Egy nagy bolt, a piaczoron.
Kisebb és nagyobb jószágok hasznosbérbe.
Házakat, bel- és külvárosban megvenni.
Nagyobb, kisebb lakások.
Kolozsvári takarékpénztári részvények.
1500 frt. kölcsönbe, kamatba kap az illető
szállást, mely 2 szoba és konyhából áll.

Találtatnak:

5000 rt. idevaló házra prima loco intáblázásra
illendő kamatra kiadó.
Szőlők és telkek eladók.
Ocska butorok vásároltatnak és eladatnak
Mayer Sámuelnél.
1000 veder bor 72 beil eladó.
Hidalmás mellett egy jószág 130 hold kaszáló
és szántó föld, 90 hold nagy erdő, nagyon
jó épületekkel ellátva, illendő áron eladó.
Kolozsvári határon a vsút mellett 140 hold ta-
gosított jó föld illő áron eladó.
Bel-monostortczában egy ház eladó.
1862-beli aszusztól bor.
Zsákok kölcsönbe, darabja 7 napra 2 kr., na-
gyobb mennyiségnél olcsóbb, Allenberg
Lázárnál.
Nevelő- és nevelőné, tudnak: magyar, német,
francia nyelv és zongorát.
Több-féle szállások, kiadók.
Gazdasítzek, ispánok, házmesterek és inasok.
Jószágok, hasznosbérbe kiadók.
Szakácsok, dajkák, szobaleányok és szolgálók.
PéNZ, váltóra.

Tisztelettel kérem a t. cz. közönséget, iparos, háztulajdonos, földbirto-
kos és bérlo urakat, hogy minden ügyben, ugymint: hasznosbér, pénzkölcsön,
kiadó lakás, cseléd- és munkások szerzése, cserék, eladás és véresek, stb.-
ben irodámat megkeresni sziveskedjenek. (Hiduteza. Ákoncz-ház.)

Legujabban megjelentek és
Stein János erd. muzeum egyi. könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók:

Szőlészeti és borászati titkok gyűjteménye.

10 ábrával.

Gyűjtötte és kiadta Tercsánszky József orvos.
Ára 60 kr. postai szétküldéssel 64 kr.
Postadíj elkerülése tekintetéből legczélszerűbb az
összeg beküldése.

Szótárak:

Német-nyelv:

HEYSE, allgemeines verdeutschendes und erklärendes Fremdwörterbuch mit
Bezeichnung der Aussprache und Betonung der Wörter. 15-te Auflage
Halblederband 4 fl 68 xr.

KALTSCHMIDT, Fremdwörterbuch. Halblederband 5 fl 04 xr.

SANDERS, Handwörterbuch der deutschen Sprache. Halblederband 5 fl 40.

TASCHEN FREMDWÖRTERBUCH, in welchem mehr als 20,000 Fremde-
wörter enthalten sind. Ein unentbehrliches Handbüchlein für Jederman.
Gebunden 50 xr.

WEBER, Handwörterbuch der deutschen Sprache nebst den gebräuchlich-
sten Fremdwörtern. 11-te Stereotyp Auflage 4 fl 44 xr.

— — — — — Erklärendes Handbüch der Fremdwörter, welche in der deutschen
Schrift und Umgangssprache gebräuchlich sind. Halblederband 3 fl 60.

— — — — — Neues vollständiges Fremdwörterbuch, enthaltend über 14,000
fremde Wörter und Redensarten. Broschirt 60 xr.

Olasz — német:

TASCHEN WÖRTERBUCH, ital. — deutsch und deutsch — italien. Electotyp
Ausgabe 1 fl 20 xr.

VALENTINI, Taschenwörterbuch der italien. und deutschen Sprache. 6-te
Original Auflage. 2 Theile in einem Bande gbd. 4 fl 08 xr.

WEBER, neues vollständiges Wörterbuch der italien. und deutschen Sprache.
Stereotyp Ausgabe. Neuer Abdruck. 2 Theile in einem Halblederbande
5 fl 40 xr.

Orosz — német:

SCHMIDT, neues russisch — deutsches und deutsch — russisches Taschenwör-
terbuch. 2 Theile in einem Bande. Halblederband 2 fl 40 xr.

— — — — — Vollständiges russisch — deutsches und deutsch — russisches
Wörterbuch zum Gebrauch beider Nationen. 2 Theile in 1 Band.
gbd. 5 fl 50 xr.

Román — német:

BARCIANU, romanisch — deutsches Wörterbuch. Broschirt 1 fl 60 xr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében
kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Írta Jókai Mór.
Ára 5 frt.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította
Balázs Frigyes.
Ára 1 frt 20 kr.

(214)

(1-3)

Kerestetik!!

egy jól végzett jogász ügyvédi fogalmazóul
kcdvező felteletek mellett; tetteleg gyakor-
latban levők és a hazai nyelveket értők
előnyvel bírnak.

Levéiben értekezhetni Fogarasban
ügyvéd Kovács Jánosnál.

(215)

(1-10)

27 kr.

Gyári raktár:

**Bécs, Fünfhaus, Schönbrunner-
strasse 36.**

Igyetlen ily kittinó és jó minőségben, legza-
dagabb vásztekban sima és csilós gyapjruha szö-
vetek, baréga, valódi színű batizst, creton, vászon,
chiffon, ágysínvat, folyó szőnyeg, matrác-sínvat,
sünparkét, damaszt-kendők, asztalkendők, kravátlík,
len-zsebkendők és még sok más divat-vaszon- és
gyapotczikkék rőve, vagy darabja **27 kr.** az első
gyári raktárban.

**Bécs, Fünfhaus, Schönbrunner-
strasse 36.**

Mustrák kívánatra ingyen.

(145)

(9-10)

Csak 5 frt 90 kr. o. ért.
kaphatni az első franczia
divat-esarnokban

következő 8 darab tárgyat:

- 1 elegáns divatos hölgykalapot számból, selyem-
ből vagy tülbből, virágokkal, tollal, csipkével
és románczszal díszítve.
- 1 pár finom elegáns kényűt öhajított szinben.
- 1 elegáns divatos legyzőt festményekkel, vagy
selyem és csipkéből.
- 1 pompás divatos chemisettett tülbből atlanszal
szegélyezve.
- 1 gyönyörű fejdísz falból v rágokkal, vagy
románczszal.
- 1 legujabb Angot-Colliert bársonyból románcz-
grelottal.
- 1 pár finom harisnyakötőt csokorral és csattal és
1 pár finom térd-harisnyút.

Ezen 8 szes 8 darab tárgyat csak **5 frt 90**
krért o. ért. kaphatni egyedül az

első franczia divat-esarnokban
Bécs, Neubau, Breitengasse 8 sz. a.
24. ajtó Müller B. asszony és társánál.

Vidéki megre delékek utánvált, vagy az
összeg beküldése mellett, gy raan és lelkiismerete-
sen eszközöltetnek.

Jegyzés. Kéretik a kalapok alakját
és szinét megjelölni.

(209)

(2-3)

A modern robbantó-technikára
vonatkozólag.

Jelesnek ismert és cs. kir. szab.
Nobel-féle robbantó porunk

DYAMIT

teteses árleszállítása,
keményebb és lágyabb kövekhez Nro.

III. má-szája 52 frt.
legkeményebb kőhöz, javított minőség-
ben Nro. II. má-szája 76 frt.

Rendkívüli célokra, legnagyobb robb-
bantó és ütőerővel Nro. I. má-szája 90 frt.

Gyúlkupak 100 dr. 1 frt 50 és 1 frt.

Gyúzsíneg, angol, 8 méter gyűrtű, egy-
szerű 15 kr., dupla 22 kr., gúttaperch 50, kr.

Gyúgépek és villanyos gyutacsok,
vezető-sodronyok, amerikai

fúrógépek, légecompressorok,
légtartók, gozistek sat.

Minden felvilágosítással robbantó-technika-iro-
dánk, Bécs, Wallfischgasse Nro. 4 szolgál.

MAHLER és ESCHENBACHER.

(167)

(12-12)

Csak

27 krért.

szigorú jótállás mellett a legjobb minőség
és valódiságot illetőleg, árulataknak nagyban
és kicsinyben

gyapju-ruhakelmék,

legfin mabbak és legdivatosabbak minden
szinben, simák, csizosak vagy skotmintá-
juak, és pedig lustre, baréga, grena-
dine, gazier, ripasz, mozambique,

jaconat, Cosmanosi perkaill, batist,
brillantine, egyszínű vagy tarka (a va-
lódí szinért jótállással,) creton törökszővet
(bálókabátnak), rumburgi, hollandi, vagy

fehérítellen szleziat ezernavaszon, czicz- és
csipke-függönyök, altasz sínvat, ágynemű,
len- damaszt törölközők és asztalkendők,

matrác- és kereve -sínvat, chiffon, 3/4 és
3/8 széles, nanking, selyem, kravátlík, ha-
risznyak, fuszéklík, kényűk, len- és ba-
tiszt-zsebkendők, valamint ezer másféle
czikk, egyedül a szilárdnak ismert

első és legnagyobb

28 kros

áru-esarnokban,
Bécs, Kärntnerstrasse 34 sz.

(polgári, kórház épület)

Utánvét mellett pontos és lelkiismeret-
es szolgálát. Minta és árjegyzékek ingyen.